

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ СЕРИЯСЫ
1997 ЖЫЛДАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ВЕСТНИК ТОРАЙҒЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
ИЗДАЕТСЯ С 1997 ГОДА

ISSN 2710-2661

№ 2 (2022)

ПАВЛОДАР

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета**

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания
№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность
публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

<https://doi.org/10.48081/UMYC5887>

Бас редакторы – главный редактор

Бурдина Е. И.
д.п.н., профессор

Заместитель главного редактора
Ответственный секретарь

Ксембаева С. К., *к.п.н., доцент*
Нургалиева М. Е., *PhD доктор*

Редакция алкасы – Редакционная коллегия

Пфейфер Н. Э.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Жуматаева Е.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Абибулаева А. Б.	<i>д.п.н., профессор</i>
Мирза Н. В.,	<i>д.п.н., профессор</i>
Фоминых Н. Ю.,	<i>д.п.н., профессор (Российская Федерация)</i>
Снопкова Е. И.,	<i>к.п.н., доцент (Беларусь)</i>
Кудышева А. А.,	<i>к.п.н., ассоц. профессор</i>
Оспанова Н. Н.,	<i>к.п.н., доцент</i>
Оралканова И. А.,	<i>PhD доктор</i>
Омарова А. Р.,	<i>технический редактор</i>

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели
Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов
При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

***Г. У. Досполова¹, Г. Е. Токмырзаева²,
А. Д. Ескараева³, Р. К. Есенова⁴**

^{1,2}Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университеті,
Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ.;

^{3,4}Болашақ университеті,
Қазақстан Республикасы, Қызылорда қ.

БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЖОБАЛАУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕ

Бұл жұмыста студенттердің жобалық дағдыларын қалыптастыруда жобалар кешенін жүзеге асыру мүмкіндігі қарастырылады. Мақаланың мақсаты болашақ мұғалімдердің жобалау дағдыларын қалыптастыру құралы ретінде жобалар кешенін пайдалану тиімділігін негіздеу болып табылады. Мақала авторлары ғылыми әдебиеттерді талдау негізінде «жоба», «жобалау» ұғымдарының анықтамаларын нақтылады. «Жобалау дағдылары» ұғымы оның қалыптасуында үш негізгі кезеңнен өткендігі анықталды, оның барысында осы дағдылардың мәні, құрылымы, тізімі мен құрамы, сондай-ақ олардың қалыптасу ерекшеліктері негізделді. Соңғы жылдардағы зерттеулер білім беру үдерісінің әртүрлі педагогикалық мүмкіндіктері тұрғысынан жобалау дағдыларын қалыптастыру процесін қарастыруға мүмкіндік беретіні көрсетілген. Ғылыми-әдістемелік деңгейде жобалау қызметіне арнайы дайындық қажеттілігі мен оның жеткіліксіздігі арасында сәйкессіздік бар, бұл орта педагогикалық білім беру мекемелерінің оқу жоспарларында арнайы курстардың болмауынан және сәйкесінше нақты білім беру жағдайында жобалар кешенін жүзеге асырумен жүйелі жобалау іс-әрекетінің практикасын ұйымдастырудан көрінеді. Өзара байланысты төрт кезең анықталды және мазмұнды сипатталды: мотивациялық-ынталандырушы, ақпараттық, технологиялық және бақылау-рефлексивті, олар жобалау дағдыларын қалыптастыру моделінде ұсынылған. Зерттеу нәтижелері бойынша жобалау дағдылары педагогикалық дағдылардың маңызды құрамдас бөлігі болып табылатындығы және білім мен практикалық

іс-әрекеттердің, жобалау операцияларының жиынтығымен ұсынылатындығы анықталды.

Кілтті сөздер: жобалар, жобалау, қалыптастыру, жобалау дағдылары, студенттер, құралдар, шарттар.

Кіріспе

Әлеуметтік-педагогикалық деңгейде мәселенің және зерттеу тақырыбының өзектілігі жалпы орта білім беруді жаңғыртудың негізгі ережелерін іске асыру қажеттілігі мен мұғалімдердің педагогикалық шындықтың объектілерін жобалау қабілетін дамытудың қол жеткізілген деңгейі арасындағы сәйкессіздікке байланысты. Біз болашақ мұғалімдердің кәсіби даярлығы кезінде жобалау дағдыларын қалыптастыру қажет деп санаймыз, ол арқылы біз ғылыми негізделген және педагогикалық шындықтағы тиісті өзгерістерді зерттеу, түсіну, болжау және құрастыру қабілеттерін түсінеміз. Осы уақытқа дейін орта білім беру жүйесіндегі бұл дағдылар өздігінен қалыптасады, бұл кәсіби даярлыққа теріс ықпал етеді, оның кемшіліктері бүкіл білім беру жүйесіндегі оқыту мен тәрбие сапасына жағымсыз әсер береді [1].

Ғылыми-теориялық деңгейде зерттеу мәселесінің өзектілігі болашақ мұғалімдердің ұйымдастырушылық, коммуникативті дағдыларын қалыптастыру мәселесінің зерттелу жағдайы мен орта педагогикалық білім беру жүйесінде жобалау көзқарастарын қалыптастырудың ғылыми негізделген үдерісінің жеткіліксіз дамуы арасындағы сәйкессіздікпен белгіленеді. Бұл әлі де педагогикалық жобалаудың қанағаттанарлықсыз дамуына әкеледі. Педагогикалық жобалау деп біз тәрбие мен оқыту процесінің жаңа жағдайларын жасауды немесе бар жағдайларын өзгертуді алдын-ала анықтайтын дербес полифункционалды педагогикалық қызметті түсінеміз [2].

Жобалар кешені дегеніміз - салыстырмалы түрде дербес, белгілі бір тұтастықты құрайтын және жалпы негізбен - жобалау қызметімен байланысты әртүрлі жобалардың жиынтығы [3].

Мәселенің өзектілігі мен анықталған сәйкессіздіктер зерттеу проблемасын мәселесін белгіледі, бұл кәсіби даярлық үдерісінде болашақ мұғалімдердің жобалық дағдыларын қалыптастыру үшін педагогикалық құралдарды іздестіруден және таңдаудан тұрады.

Зерттеудің мақсаты: болашақ мұғалімдердің жобалау дағдыларын қалыптастыру құралы ретінде жобалар кешенін қолданудың тиімділігін анықтау, белгілеу және негіздеу.

Материалдар мен әдістер

Жобалау теориясының педагогикада таралуы «жоба» терминін әр іс-әрекеттің рөлі мен орнын, осы іс-әрекеттерді жүзеге асыру уақытын, олардың қатысушылары мен жағдайларын нақтылап, бүкіл іс-қимыл жүйесінің тиімділігіне қажетті нақты педагогикалық тапсырманы орындау үшін мұғалімнің іс-әрекетінің дамыған жүйесі мен құрылымын белгілеу мақсатында қолдануда көрініс тапты [4].

«Жобалау» категориясы соңғы отыз жыл ішінде жалпы ғылыми, жалпы мәдени, философиялық тұжырымдама мәртебесінде бекітілді. Сондықтан жобалау мәселелерін көтеретін ғылыми әдебиеттерде көптеген анықтамалар бар екені анық. Жалпы пікірлердің бірі – жобалау дегеніміз – бұл жобаны құру үдерісі, ұсынылған немесе болуы мүмкін объектінің, жағдайдың болашақ үлгісі (И. В. Котляров). Дж. Пейдж жобалау – бұл «қазіргі фактілерден болашақтың мүмкіндіктеріне шабытпен секіру» деп санайды [5].

Бұдан кейінгі зерттеулер педагогикалық жобалауды былай қарастыруға мүмкіндік береді:

- педагогтер, оқушылар, педагогикалық қоғамдастық қауымдастығының жаңа формаларын, білім берудің жаңа мазмұны мен технологияларын, педагогикалық қызмет пен ойлау тәсілдері мен технологияларын «теңестіру» үдерісі (Болотов В. А., Исаев Е. И., Слободчиков В. И.);

- оқушылар мен педагогтердің алдағы іс-әрекетінің негізгі бөлшектерін алдын-ала әзірлеу (Безрукова В. С.).

«Жобалау дағдылары» категориясының мазмұнын белгілеу үшін осы дағдыларды бөліп көрсету негізін анықтау қажет. Сонымен, ең көп таралған анықтамалардың бірі – Н. В. Кузьмина ұсынған жіктеу түрі [6].

Жобалау дағдыларын қалыптастыру мәселесі бойынша жүргізілген талдау зерттеудің үш кезеңін шартты түрде бөлуге мүмкіндік береді (1-сурет).

Бірінші кезең (1970-1980ж.ж.)

педагогикалық қызмет компоненттерінің құрылымы негізделеді, "жобалау дағдылары" категориясын анықтау үшін алғышарттар жасалады.

Екінші кезең (1980-1990 ж.ж.)

"педагогикалық дағдылар" санатын нақтылау, осы дағдылардың тізімі мен құрамы

Үшінші кезең (1990 ж. қазіргі кезеңге дейін)

жобалау дағдылары арнайы қарастыру тақырыбына айналады және педагогикалық шындықтың өзгеруін барынша түсіну және болжау қабілеті ретінде анықталады.

Сурет 1 – «Жобалау дағдылары» ұғымын зерттеу кезеңдері

Осы суреттен көріп отырғанымыздай, бірінші кезең (1970–80 жж.) – Н. В. Кузьминаның еңбектерінің пайда болуымен сипатталады, онда педагогикалық іс-әрекет компоненттерінің құрылымы негізделеді, «жобалау дағдылары» категориясын белгілеу үшін алғышарттар жасалады.

Екінші кезең (1980-90жж.) – «педагогикалық дағдылар» категориясын нақтылау бойынша зерттеулерді жалғастырумен, осы дағдылардың тізбесі мен құрамымен сипатталады.

Осы кезеңде Н. В. Кузьминаның, А. К. Маркованың, В. А. Слостениннің, А. И. Щербаковтың және басқалардың еңбектері пайда болады, онда жобалау компоненті педагогикалық дағдылардың компонентімен белгіленеді, ал оның сипаттамасы «жобалау дағдылары» категориясын одан әрі анықтауға негіз болады.

Үшінші кезең (1990–2000 жж.) – А. К. Маркованың [7], Н. С. Глуханюктың, Г. А. Лебедеваның және т. б. еңбектерінің пайда болуымен сипатталады, онда жобалау дағдылары арнайы қарастырылатын тақырыпқа айналады және педагогикалық шындықтың өзгеруін барынша түсіну және болжау қабілеті ретінде анықталады [8].

Сонымен қатар, бұл зерттеулер негізінен жоғары кәсіптік білім беру жүйесінде жобалау дағдыларын қалыптастыру аспектісін көрсетеді, бұл орта кәсіптік білім беру жүйесі үшін зерттелетін проблеманы сақтайды.

Нәтижелер мен талқылаулар

Студенттердің жобалық дағдыларын қалыптастыру моделін әзірлеуді біз зерттеудің әдіснамалық негізін құрайтын психология мен педагогиканың бірқатар іргелі ережелерін ескере отырып жүзеге асырдық. Белсенді іс-әрекет тәсілі болашақ мұғалімдердің жобалау дағдыларын қалыптастыру моделін әзірлеудің негізі болып табылады. Осыған сәйкес білім беру үдерісі шеңберінде жобалау дағдыларын қалыптастырудың төрт кезеңін бөліп көрсеткен жөн: мотивациялық-бағытталған, ақпараттық-теориялық, технологиялық және бақылау-түзету кезеңдері [9].

Зерттеу міндеттеріне сәйкес тәжірибелік-эксперименттік жұмыстар жүргізілді. Бұл жұмыстың мақсаты – модельдің тиімділігін анықтау. Салыстыру былай өткізілді: тәжірибелік жұмыстың басында және соңында орындалған жобаның нәтижелері бойынша осы және басқа топ студенттерінің дағдылар деңгейі анықталды [10].

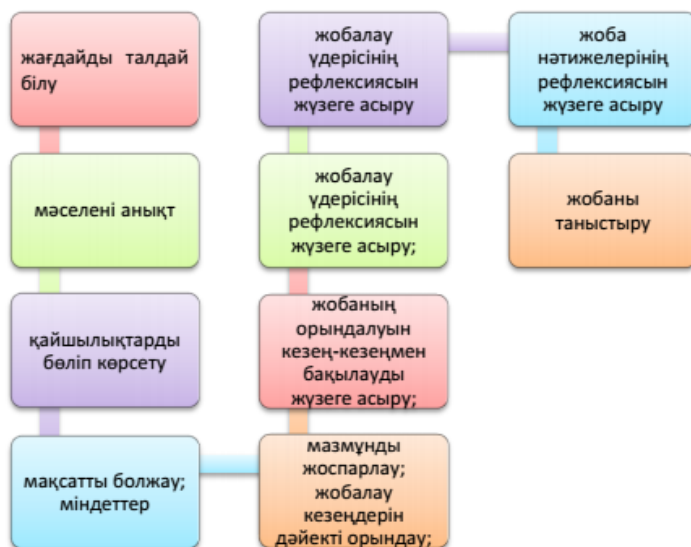
Жобалардың сапасын бағалау кезінде мынадай өлшемдер пайдаланылды:

1 Жобалау үдерісі (тақырыптың өзектілігі; мақсатты белгілеудің айқындылығы және жобалау тапсырмалары; жоба мазмұнын әзірлеудің көлемі мен толықтығы, ұсынылған шешімдердің дәлелділігі; жазбаны ресімдеу сапасы) [11].

2 Қорғау үдерісі (баяндаманың сапасы; көпшілік алдында сөйлеу мәдениеті; сұрақтарға жауаптар; баяндамашының іскерлік және ерік қасиеттері; эмоциялық құрамдас бөлік) [12].

Студенттердің жобаларын бағалау стандартты межелік бойынша жүргізілді: 2 балл – «қанағаттанарлықсыз», 3 балл – «қанағаттанарлық», 4 балл – «жақсы», 5 балл – «өте жақсы». Әр көрсеткіш бойынша ұпайларды жинақтай отырып, біз 20-дан 50 балл аралығындағы баға аламыз. Бұл ретте, егер бағалау нәтижелері бойынша студент 27 балдан аспаса, жобаның сапасы төмен болып саналады; орташа – 28-ден 35 балға дейін; жақсы – 36-дан 43 балға дейін; жоғары – 44-тен 50 балға дейін.

Жобалық дағдылардың қалыптасуын сарапшылар келесі өлшемдер бойынша бағалады (2-сурет):

Сурет 2 – Жобалық дағдылардың өлшемдері

Алынған балдардың сомасы бойынша студенттердің жобалау дағдыларының қалыптасу деңгейі анықталды: төмен деңгей 26-дан 35 балға дейін; орташа деңгей – 36-дан 45 балға дейін; жақсы – 46-дан 55 балға дейін; жоғары деңгей – 56-дан 65 балға дейін.

Деректерді талдау «жоба сапасы» және «жоба дағдылары» айнаымалылары бір-бірімен тығыз байланысты екенін атап өтуге мүмкіндік береді. Эксперименттік топтың студенттерінде жобаның сапасын және сәйкесінше жобалау дағдыларының қалыптасу деңгейін байқататын көрсеткіштерде өзгерістер болды. Бақылау тобында берілген параметрлердегі шамалы өзгерістерді атап өтуге болады, бұл оң динамиканы үдеріс ретінде қарастыруға мүмкіндік береді.

Ұсынылған жобаларды сипаттайтын екі топтың сапалық көрсеткіштерін талдау жобалау қызметін игерудің жалпы оң динамикасын көрсетеді.

Эксперименттік топ бақылау тобына қарағанда жоғары көрсеткішті көрнекі көрсетеді. Тәжірибелік-эксперименталдық жұмыстың жобалау дағдылары деңгейіне әсерін бағалау үшін біз белгілер өлшемдерін қолдандық. Бұл әдіс әзірленген модель жобалау дағдыларының қалыптасу деңгейінің өзгеруіне әсер еткенін тексеруге мүмкіндік береді.

Бұл әдіспен алдымен нәтижелері төмендеген сыналушылар саны есептеледі, содан кейін оны таза кездейсоқтық негізінде күтуге болатын санмен салыстырады. Әрі қарай, оның қаншалықты сенімді екенін білу үшін осы екі санның арасындағы айырмашылық анықталады. Есептеу кезінде деңгейдің жоғарылағанын куәландыратын нәтижелер плюс белгісімен, ал төмендеу нәтижелері минус белгісімен алынады, айырманың болмау жағдайлары ескерілмейді.

Айта кету керек, жобалау дағдыларын қалыптастыру үдерісі көбінесе студенттердің жеке сипаттамаларымен белгіленеді.

Студенттердің жобалау дағдыларын қалыптастырудың құрылымдық және функционалды моделін жүзеге асыру бойынша тәжірибелік-эксперименттік жұмыс дидактикалық тәсілдерді ғана емес, сонымен қатар жеке студенттерде олардың қалыптасу үдерісінің жеке сипаттамаларын анықтауға мүмкіндік берді. Жеке сипаттамаларға сүйене отырып, біз студенттердің жобалау тәжірибесінің болуы, жобалау іс-әрекетімен айналысуға деген уәжі мен ынтасы, дербестігі мен саналы түрде меңгеруі жобалаудың тиімді дамуына ықпал етеді деген қорытындыға келдік.

Қорытынды

Осылайша, тәжірибелік-эксперименттік жұмыс, егер нысаналы және жүйелі жобалау қызметіне негізделген жобалар кешенін қолдана отырып, білім беру үдерісі шеңберінде студенттердің педагогикалық жобалау дағдыларын қалыптастырса, онда тұтастай алғанда жобалау үдерісін, сондай-ақ оның әр кезеңін саналы меңгеру деңгейі айтарлықтай артатынын растады, бұл нәтижесінде болашақ мұғалімдердің жобалау дағдыларының неғұрлым жоғары деңгейіне әкеледі.

ПАЙДАЛАНҒАН ДЕРЕКТЕР ТІЗІМІ

1 Колесникова, И. А., Горчакова- Сибирская, М. П. Педагогическое проектирование : учеб. пособие для высш. учеб. заведений [Текст] / М. : Издательский центр «Академия», 2005. – 288 с.

2 Поташник, М. М., Левит, М. В. Как подготовить и провести открытый урок (современная технология) : методическое пособие [Текст] / М. : Педагогическое общество России. – 112 с.

3 Чернобай, Е. В. Проектирование учебного процесса учителем в современной информационной образовательной среде [Текст] / М. : УЦ «Перспектива», 2011. – 112 с.

4 Фещенко, Т. С. Современный педсовет : руководство к действию: методическое пособие [Текст] / М. : УЦ «Перспектива», 2010. – 118 с.

5 **Сагателова, Л. С.** Методика формирования проектировочных умений у учителей математики [Текст] // Научное обеспечение системы повышения квалификации кадров. – 2016. – №1 (26). – С. 93–100.

6 **Алмешова, Ж.К.** Болашақ мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастырудың ғылыми-педагогикалық негіздері [Мәтін] // Молодой ученый. – 2014. – № 4.1 – С. 31–33.

7 **Бахешева, С. М.** Педагогикалық жобалау: теориясы мен технологиясы : Оқулық. [Мәтін]. – Алматы : ЖШС РПБК «Дәуір», 2011. – 336 б.

8 **Безруков, В. С.** Проектирование педагогических систем [Текст] – Самара, 2007. – 315 с.

9 **Тұрдалиева, Э., Ақынова, Ж.** Жобалау технологиясын қолдану әдістері [Мәтін] // Қазақ тілі мен әдебиеті. – 2006. – № 5. – Б. 36–40.

10 **Абдиева, Ш. Д.** Жобалау әдісін қолдану арқылы студенттердің тіл үйренуге деген белсенділігі мен қызығушылығын арттыру [Мәтін] // Қазақ тілі мен әдебиеті. – 2010. – № 3. – Б. 39–43.

11 **Сатбекова, А.А.** Қазақ тілін жобалау әдісі арқылы оқыту жүйесінің дидактикалық ұстанымдары [Мәтін] // Білім – Образование. – 2006. – № 3. (27). – Б. 48–52.

12 **Әбдікәрім, Т. М.** Магистранттарға қазақ тілін жобалай оқыту технологиясының әдістемелік негізі [Мәтін] // ЕҰҰ Хабаршысы. Гуманитарлық ғылымдар сериясы. – 2012. – № 3 (88). – Б. 63–66.

REFERENCES

1 **Kolesnikova, I. A., Gorchakova-Sibirskaja, M. P.** Pedagogicheskoe proektirovanie : ucheb. posobie dlja vyssh. ucheb. zavedenij [Pedagogical design : textbook. allowance for higher textbook establishments] [Text] / Moscow : Izdatel'skij centr «Akademija», 2005. – 288 p.

2 **Potashnik, M. M., Levit, M. V.** Kak podgotovit' i provedi otkrytyj urok (sovremennaja tehnologija) : metodicheskoe posobie [How to prepare and conduct an open lesson (modern technology) : manual] [Text]. – Moscow : Pedagogicheskoe obshhestvo Rossii. – 112 p.

3 **Chernobaj, E. V.** Proektirovanie uchebnogo processa uchitelem v sovremennoj informacionnoj obrazovatel'noj srede [Designing the educational process by a teacher in a modern information educational environment] [Text]. – Moscow : UC «Perspektiva», 2011. – 112 p.

4 **Feshhenko, T. S.** Sovremennyy pedsovet : rukovodstvo k dejstvu : metodicheskoe posobie [Modern pedagogical council : manual for action: methodical manual] [Text]. – Moscow : UC «Perspektiva», 2010. – 118 p.

5 **Sagatelova, L. S.** Metodika formirovaniya proektirovochnyh umenij u uchitelej matematiki [Methodology for the formation of design skills in mathematics teachers] [Text] // Nauchnoe obespechenie sistemy povysheniya kvalifikacii kadrov. – 2016. – № 1 (26). – P. 93–100.

6 **Almeshova, Zh. K.** Bolashaq mygalimderdin kasibi qyzyrttiligin kalyptastyrudyn gylymi-pedagogikalyq negizderi [Scientific and pedagogical bases of formation of professional competence of future teachers] [Text] // Molodoj uchenyj. – 2014. – № 4.1 (63.1). – P. 31–33.

7 **Bahisheva, S. M.** Pedagogikalyq zhobalau : teorijasy men tehnologijasy : Oqulyq [Pedagogical design : theory and technology : Textbook] [Text]. – Almaty : ZhShS RPBK «Dauir», 2011. – 336 p.

8 **Bezrukov, V. S.** Proektirovanie pedagogicheskikh sistem [Design of pedagogical systems] [Text]. – Samara, 2007. – 315 p.

9 **Tyrdaliev, Je., Akynova, Zh.** Zhobalau tehnologijasyn qoldanu adisteri [Methods of using design technology] [Text] // Qazaq tili men adebieti. – 2006. – № 5. – P. 36–40.

10 **Abdieva, Sh. D.** Zhobalau adisin qoldanu arqyly studentterdin til yjrenuge degen belsendiligi men qyzygushylygyn arttyru [To increase the activity and interest of students in language learning through the use of design methods] [Text] // Qazaq tili men adebieti. – 2010. – № 37 – P. 39–43.

11 **Satbekova, A.A.** Qazaq tilin zhobalau adisi arqyly oqytu zhyjesinin didaktikalyq ystanymdary [Didactic principles of the system of teaching the Kazakh language by design methods] [Text] // Bilim – Obrazovanie. – 2006. – № 3 (27). – P. 48–52.

12 **Abdikarim, T. M.** Magistranttarға қазақ тілін жобалай оқыту технологиясының адистемелік негізі [Methodological basis of the technology of project-based teaching of the Kazakh language to undergraduates] [Text] // EYU Habarshysy. Gumanitarlyq gylymdar serijasy. – 2012. – № 3 (88). – P. 63–66.

Материал 13.06.22 баспаға түсті.

*Г. У. Досполова¹, Г. Е. Токмырзаева², А. Д. Ескараева³, Р. К. Есенова⁴

^{1,2}Қызылординский университет имени Коркыт Ата,

Республика Казахстан, г. Кызылорда;

^{3,4}Университет Болашақ,

Республика Казахстан, г. Кызылорда.

Материал поступил в редакцию 13.06.22.

К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ ПРОЕКТИРОВОЧНЫХ УМЕНИЙ У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ

В настоящей работе рассматриваются теоретические и прикладные аспекты реализации проектного обучения будущих учителей. Целью статьи является теоретический анализ подготовки будущих учителей к организации проектной деятельности в школе. Представлена характеристика структуры проектировочных умений, приведены показатели ее сформированности. Обращение к проблеме формирования проектировочных умений у будущих учителей связано с изменяющимися требованиями обновленного содержания образования в республике к организации учебного процесса в образовательных учреждениях. В качестве весьма эффективного способа формирования проектировочных умений у будущих учителей рассматривается проектная деятельность студентов. В соответствии с задачами нашего исследования мы проанализировали и конкретизировали понятие «проектировочные умения», понимаемое как интегративное личностное качество студента, проявляющееся в его готовности и способности выполнять проектное исследование. Показано, что подготовка будущих учителей к проектной деятельности может быть усовершенствована по следующим направлениям: определение и исследование готовности студентов к творческой деятельности в условиях проектного обучения. Для дальнейшего совершенствования подготовки будущих учителей к организации проектной деятельности необходимо определить и выявить структуру готовности студентов к проектному обучению.

Ключевые слова: проекты, проектирование, формирование, проектировочные умения, студенты, средства, условия.

**G. U. Dospolova¹, G. E. Tokmyrzaeva², A. D. Eskaraeva³, R. Esenova⁴*

*^{1,2}Korkyt Ata Kyzylorda University,
Republic of Kazakhstan, Kyzylorda;*

*^{3,4}University of Bolashak,
Republic of Kazakhstan, Kyzylorda.*

Material received on 13.06.22.

TO THE QUESTION OF THE DESIGN SKILLS FORMATION OF FUTURE TEACHERS

This paper considers the implementation of effective ways aimed at creating a design skills formation technology for future teachers. The purpose of the article is to substantiate the pedagogical tools complex as a condition for the design skills formation of future teachers. The authors of the article clarified the definitions of the «project», «design» concept based on the scientific literature analysis. It is revealed that the concept of «design skills» in its formation passed three main stages, during which the essence, structure, list and composition of these skills, as well as the features of their formation, were substantiated. It is shown that the recent years research allows us to consider the process of design skills formation from the different pedagogical possibilities standpoint of the educational process.

There is an inconsistency between the need of special training for design activities and its insufficiency, many future teachers do not know how to model, design, plan the educational process, troubleshoot activities in the learning process, do not have the pedagogical management skills. Four interrelated stages of these skills formation are highlighted and described in detail: motivational-stimulating, informational, technological and control-reflexive. According to the study results, the projects complex significance as an effective condition for the studied skills formation in the learning process as professionally significant skills of a future teacher is substantiated.

Keywords: projects, design, formation, design skills, students, means, conditions.

Теруге 13.06.2022 ж. жіберілді. Басуға 30.06.2022 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

5,65 Mb RAM

Шартты баспа табағы 25,55.

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген З. С. Исакова

Корректоры: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3936

Сдано в набор 13.06.2022 г. Подписано в печать 30.06.2022 г.

Электронное издание

5,65 Mb RAM

Усл.п.л. 25,55. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка З. С. Исакова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3936

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

vestnik-pedagogic.tou.edu.kz